

Taking into account the above-mentioned, amendments to the existing Civil Procedure Code of Ukraine are proposed. The abovementioned amendments are aimed at the effective protection of labor rights, since the exclusion from the relevant articles of the existing Civil Procedure Code of Ukraine in relation to proceeding of cases which arise out of labor relationships in the form of simplified proceeding will facilitate the extension of procedural rights of employees (plaintiffs in labor disputes) and will ensure the right for everyone to a fair and public proceeding of their cases within a reasonable term by an independent and impartial court established by law, guaranteed by article 6 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms.

Keywords: labor relationships, labor rights, simplified proceeding, judicial protection, case proceeding.

УДК 347.65/.68

Суб'єкти інституту відумерлості спадщини

К. П. Гуменюк,

суддя Вінницького міського суду Вінницької області

Визначено суб'єктів інституту відумерлості спадщини. Запропоновано до суб'єктів інституту відумерлості спадщини відносити: набувача права власності на відумерле майно (територіальна громада); суб'єктів управління відумерлою спадщиною (установника управління та управителя); суб'єктів звернення із заявою про визнання спадщини відумерлою (органи місцевого самоврядування; кредитор спадкодавця; власники або користувачі суміжних земельних ділянок); допоміжних суб'єктів (суд, нотаріуса); заінтересованих суб'єктів (спадкоємці, в які заявили свої вимоги після визнання спадщини відумерлою).

Ключові слова: спадщина, суб'єкти, відумерлість спадщини, спадщина, учасники, правовідносини, територіальна громада, набувач, управитель.

Гуменюк К. П. Субъекты института выморочного наследства

Определены субъекты института выморочного имущества. Предложено к субъектам института выморочного имущества относить: приобретателя права собственности на выморочное имущество (территориальная община); субъектов управления выморочным наследством (учредитель управления и управляющий); субъектов обращения с заявлением о признании наследства выморочным (органы местного самоуправления; кредитор наследодателя; владельцы или пользователи смежных земельных участков); вспомогательных субъектов (суд, нотариуса); заинтересованных субъектов (наследников, которые заявили свои требования после признания наследства выморочным).

Ключевые слова: наследство, субъекты, выморочное наследств, участники, правоотношения, территориальная община, приобретатель, управляющий. (the founder of

© Гуменюк Костянтин Петрович – суддя Вінницького міського суду Вінницької області

Gumenyk Kostyantun. Subjects of escheat inheritance

In the article subjects of the institution of the bleached property are considered. It is suggested to attribute to the subjects of the institution of the bleached property: the purchaser of the property right to escheat (territorial community) of the subjects of management of the escheat inheritance (the management and the manager); subjects of treatment with an application for the recognition of inheritance escheat (local government, the creditor of the testator, the owners or users of adjacent land); auxiliary subjects (court, notary) of interested subjects (heirs who claimed their claims after recognizing the inheritance as escheated).

Keywords: inheritance, subjects, escheat inheritance, participants, legal relationship, territorial community, acquirer, manager.

Інститут відумерлості спадщини – це стабільна група правових норм, спрямованих на регулювання правовідносин у сфері відумерлості спадщини. Цей інститут має складну природу, оскільки об'єднує норми цивільного, цивільного процесуального та адміністративного права. Виокремлення такого інституту в межах системи права потребує його дослідження з точки зору як практики застосування норм, так і виявлення особливостей структурних елементів цього утворення. Серед елементів інституту відумерлості спадщини потребує окремого дослідження питання його суб'єктів, оскільки суб'єкт є первинним елементом у змісті будь-якого цивільного правовідношення. Встановлення системи суб'єктів, які можуть при здійсненні суб'єктивних прав самостійно своїми діями створювати, змінювати, припиняти правовідносини відумерлості спадщини, дасть можливість доводити існування і самого інституту відумерлості спадщини, оскільки право не існує без суб'єкта.

Відумерлість спадщини була предметом наукового розгляду таких дослідників, як Т.В. Боднар, В.К. Дронікова, Ю.О. Заїка, Н.С. Кузнецова, О.Є. Кухарева, О.І. Неліна, О.О. Первомайський, О. П., Печений, З.В. Ромовська, Є.О. Рябоконт, Н.Б. Солтис, І.В. Спасибо-Фатеева, С.Я. Фурса та ін. Незважаючи на потужний вклад їх досліджень у юридичну характеристику відумерлості спадщини, питання суб'єктів інституту відумерлості спадщини практично залишилися поза увагою науковців.

Одним із невирішених завдань сучасного спадкового права є встановлення співвідношення суб'єктів спадкового права та суб'єктів відумерлості спадщини, виявлення системи суб'єктів відумерлості спадщини.

При дослідженні суб'єктів відумерлості спадщини варто звернути увагу, що суб'єктний склад цього інституту має певну специфіку. Суб'єкт (від лат. *subjectum* – те, що лежить низу, знаходиться в основі) у філософії розуміється як особа, організована група осіб, соціальна, етнічна та політична спільнота, суспільство в цілому, що здійснюють властиву їм діяльність, спрямовану на практичне перетворення предметної дійсності, теоретичне і духовно-

практичне освоєння об'єктивної реальності; носій означених якостей, що уможливають виконання ним суспільно значущих функцій¹.

Для кожного інституту права властивий особливий предмет правового регулювання та власна система суб'єктів, тобто учасників правовідносин, що входять до предмета спеціального правового регулювання відповідного інституту. Суб'єкт інституту відумерлості спадщини – це учасник правовідносин відумерлості спадщини, який має галузеву правосуб'єктність. Галузева правосуб'єктність – це юридична можливість бути учасником правовідносин відумерлості спадщини, тобто законом такий учасник наділений суб'єктивною можливістю брати участь у конкретних правовідносинах, зокрема мати права та здійснювати обов'язки. Здійснення прав та обов'язків передбачає наявність у конкретного суб'єкта дієздатності. Отже, будь-який суб'єкт інституту відумерлості спадщини повинен мати правосуб'єктність, яка за своїм обсягом дозволяє учаснику мати права та виконувати обов'язки у сфері прийняття та розпорядження відумерлою спадщиною. Коло суб'єктів інституту відумерлості спадщини визначено законодавством, звернемося до їх встановлення.

Інститут відумерлості має винятково важливе значення для цивільного обороту, адже спрямований на усунення безсуб'єктності у спадщині, що полягає в максимальному збереженні тих прав та обов'язків, які належали померлому, могли б перейти до його спадкоємців, але через їх відсутність мають бути перенесені на спеціально уповноваженого суб'єкта². Дійсно, специфіка цього інституту полягає у подоланні відсутності такого суб'єкта як спадкоємець. Така позиція цілком збігається із змістом правової норми, зокрема ч. 1 ст. 1277 ЦК України: у разі відсутності спадкоємців за заповітом і за законом, усунення їх від права на спадкування, неприйняття ними спадщини, а також відмови від її прийняття орган місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини, а якщо до складу спадщини входить нерухоме майно – за його місцезнаходженням, зобов'язаний подати до суду заяву про визнання спадщини відумерлою³. Отже, орган місцевого самоврядування виступає суб'єктом заміщення у відносинах прийняття спадщини.

Як зазначає Ю.О. Заїка, відумерла спадщина – це специфічна підстава набуття майна померлого особливим суб'єктом – територіальною громадою, яка не має права відмовитися від спадщини за жодних обставин⁴. Згідно з

¹ *Філософський енциклопедичний словник* / НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди / редкол.: В. І. Шинкарук (голова). Київ: Абрис, 2002. С. 622.

² *Сучасні тенденції розвитку спадкового права (порівняльно-правове дослідження): монографія* / Ю.О.Заїка, Н.Б. Солтис, В.В. Проценко, Є.О. Рябоконь; відп. ред. В.В. Луць. Київ: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва ім. академіка Ф.Г. Бурчака НАПрН України. Київ, 2015. С. 246.

³ *Цивільний кодекс України: закон України № 435-IV від 16.01.2003 р.* URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

⁴ *Заїка Ю. О. Спадкове право в Україні: становлення і розвиток: монографія.* Київ: КНТ, 2007. С. 137.

п. 1 ст. 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами⁵. Виходячи з цього, можна визначити, що територіальна громада є набувачем суб'єктивних прав та обов'язків на відумерлу спадщину, від імені територіальної громади у правовідносинах відумерлості спадщини виступає орган місцевого самоврядування. Таким чином, суб'єктом-набувачем відумерлої спадщини буде територіальна громада.

Крім суб'єкта-набувача у правовідносинах відумерлості спадщини варто виокремити і суб'єкта управителя. Управління спадщиною встановлюється щодо такого спадкового майна, яке потребує утримання та догляду. Як правило, це майно, яке має високу цінність та потребує спеціальних знань та/або не може бути на тривалий час залишено у невизначеному стані, оскільки знаходиться в активному цивільному обороті⁶. У п. 1 ст. 1285 ЦК України встановлено, що відповідний орган місцевого самоврядування, у разі відсутності спадкоємців або виконавця заповіту, укладають договір на управління спадщиною з іншою особою. У разі відсутності спадкоємців або виконавця заповіту особою, яка управляє спадщиною, до складу якої входить земельна ділянка, є сільська, селищна, міська рада за місцезнаходженням такої земельної ділянки⁷. Коло осіб, які можуть бути призначені управителями спадковим майном, не обмежене, а тому управителем майна може бути будь-яка фізична особа, яка має повну цивільну дієздатність, а також юридична особа⁸.

Відтак можна виокремити два суб'єкти правовідносин управління спадщини: установник управління спадщини та управитель спадкового майна. Установником управління спадщини щодо відумерлого майна може бути орган місцевого самоврядування, управителем відумерлого майна може бути будь-яка дієздатна особа; сільська, селищна, міська рада за місцезнаходженням земельної ділянки, що входить до складу відумерлого майна. З наведеного можна виокремити таку групу суб'єктів у системі суб'єктів інституту відумерлості спадщини, як суб'єкти управління відумерлою спадщиною (установника та управителя відумерлою спадщиною).

⁵ *Про місцеве самоврядування в Україні*: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>

⁶ *Некіт К.Г.* Управління спадковим майном: українські та європейські реалії // *Часопис цивілістики*. 2016. Вип. 20. С. 157.

⁷ *Щодо практики укладання договорів на управління спадщиною*: лист Міністерства юстиції України від 04.10.2005 р. № 31-32/1694. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v1694323-05?find=1&text=%E2%B3%E4%F3%EC#w11>

⁸ *Цивільний процесуальний кодекс України*: Закон України від 18.03.2004 № 1618-IV /, Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>.

Крім набувача, суб'єктів управління відумерлою спадщиною, варто виокремити і коло суб'єктів, які можуть звернутися до суду із заявою про визнання спадщини відумерлою. Виходячи із змісту ст. 1277 ЦК України, до цих суб'єктів віднесені: орган місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини або за місцезнаходженням відумерлого нерухомого майна; кредитори спадкодавця; власники або користувачі суміжних земельних ділянок. Варто звернути увагу, якщо для органів місцевого самоврядування звернення до суду із заявою про визнання спадщини відумерлою є обов'язком, то для інших суб'єктів це є правом. При цьому орган місцевого самоврядування виступає як набувач відумерлого майна, так і зобов'язальний учасник справи про визнання спадщини відумерлою. Обов'язковість присутності органу місцевого самоврядування при розгляді справи передбачена п. 2 ст. 337 Цивільного процесуального кодексу: справа про визнання спадщини відумерлою розглядається судом з обов'язковим залученням до участі у справі органів місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини та (або) за місцезнаходженням нерухомого майна, що входить до складу спадщини⁹.

Введення до складу суб'єктів відумерлої спадщини кредиторів спадкодавця є необхідним кроком, оскільки у судовій практиці можна виявити велику кількість справ, у яких кредитор намагався захистити свої права шляхом примушення органу місцевого самоврядування звернутися до суду із заявою про визнання спадщини відумерлою, однак такі заяви поверталися у зв'язку з тим, що вони подавалися із перевищенням галузевої правосуб'єктності. Після внесення змін до ст. 1277 ЦК України у 2016 р. кредитор у правовідносинах із визнання спадщини відумерлою отримав право на подачу заяви про визнання спадщини відумерлою, а також має право на одержання інформації з Спадкового реєстру про заведену спадкову справу та видане свідоцтво про право на спадщину. Слід підкреслити, що при зверненні кредитора до суду із заявою про визнання спадщини відумерлою суду необхідно встановити статус кредитора, який має право на звернення. Статус кредитора може встановлюватися через законодавче поняття цього суб'єкта. Так, у ч. 7 ст. 1 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» встановлено, що кредитор – юридична або фізична особа, а також органи доходів і зборів та інші державні органи, які мають підтвержені у встановленому порядку документами вимоги щодо грошових зобов'язань до боржника¹⁰. Отже, кредитор при поданні заяви про визнання спадщини відумерлою повинен додати до заяви документи, що підтверджують зобов'язання щодо боржника-спадкодавця.

⁹ URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1618-15?find=1&text=%E2%B3%E4%F3%EC#w11>

¹⁰ Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14/05.1992 р. № 2343-XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>.

п. 1 ст. 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами⁵. Виходячи з цього, можна визначити, що територіальна громада є набувачем суб'єктивних прав та обов'язків на відумерлу спадщину, від імені територіальної громади у правовідносинах відумерлості спадщини виступає орган місцевого самоврядування. Таким чином, суб'єктом-набувачем відумерлої спадщини буде територіальна громада.

Крім суб'єкта-набувача у правовідносинах відумерлості спадщини варто виокремити і суб'єкта управителя. Управління спадщиною встановлюється щодо такого спадкового майна, яке потребує утримання та догляду. Як правило, це майно, яке має високу цінність та потребує спеціальних знань та/або не може бути на тривалий час залишено у невизначеному стані, оскільки знаходиться в активному цивільному обороті⁶. У п. 1 ст. 1285 ЦК України встановлено, що відповідний орган місцевого самоврядування, у разі відсутності спадкоємців або виконавця заповіту, укладають договір на управління спадщиною з іншою особою. У разі відсутності спадкоємців або виконавця заповіту особою, яка управляє спадщиною, до складу якої входить земельна ділянка, є сільська, селищна, міська рада за місцезнаходженням такої земельної ділянки⁷. Коло осіб, які можуть бути призначені управителями спадковим майном, не обмежене, а тому управителем майна може бути будь-яка фізична особа, яка має повну цивільну дієздатність, а також юридична особа⁸.

Відтак можна виокремити два суб'єкти правовідносин управління спадщини: установник управління спадщини та управитель спадкового майна. Установником управління спадщини щодо відумерлого майна може бути орган місцевого самоврядування, управителем відумерлого майна може бути будь-яка дієздатна особа; сільська, селищна, міська рада за місцезнаходженням земельної ділянки, що входить до складу відумерлого майна. З наведеного можна виокремити таку групу суб'єктів у системі суб'єктів інституту відумерлості спадщини, як суб'єкти управління відумерлою спадщиною (установника та управителя відумерлою спадщиною).

⁵ *Про місцеве самоврядування в Україні*: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>

⁶ *Некіт К.Г.* Управління спадковим майном: українські та європейські реалії // *Часопис цивілістики*. 2016. Вип. 20. С. 157.

⁷ *Щодо практики укладання договорів на управління спадщиною*: лист Міністерства юстиції України від 04.10.2005 р. № 31-32/1694. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v1694323-05?find=1&text=%E2%B3%E4%F3%EC#w11>

⁸ *Цивільний процесуальний кодекс України*: Закон України від 18.03.2004 № 1618-IV /, Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>.

Крім набувача, суб'єктів управління відумерлою спадщиною, варто виокремити і коло суб'єктів, які можуть звернутися до суду із заявою про визнання спадщини відумерлою. Виходячи із змісту ст. 1277 ЦК України, до цих суб'єктів віднесені: орган місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини або за місцезнаходженням відумерлого нерухомого майна; кредитори спадкодавця; власники або користувачі суміжних земельних ділянок. Варто звернути увагу, якщо для органів місцевого самоврядування звернення до суду із заявою про визнання спадщини відумерлою є обов'язком, то для інших суб'єктів це є правом. При цьому орган місцевого самоврядування виступає як набувач відумерлого майна, так і зобов'язальний учасник справи про визнання спадщини відумерлою. Обов'язковість присутності органу місцевого самоврядування при розгляді справи передбачена п. 2 ст. 337 Цивільного процесуального кодексу: справа про визнання спадщини відумерлою розглядається судом з обов'язковим залученням до участі у справі органів місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини та (або) за місцезнаходженням нерухомого майна, що входить до складу спадщини⁹.

Введення до складу суб'єктів відумерлої спадщини кредиторів спадкодавця є необхідним кроком, оскільки у судовій практиці можна виявити велику кількість справ, у яких кредитор намагався захистити свої права шляхом примушення органу місцевого самоврядування звернутися до суду із заявою про визнання спадщини відумерлою, однак такі заяви поверталися у зв'язку з тим, що вони подавалися із перевищенням галузевої правосуб'єктності. Після внесення змін до ст. 1277 ЦК України у 2016 р. кредитор у правовідносинах із визнання спадщини відумерлою отримав право на подачу заяви про визнання спадщини відумерлою, а також має право на одержання інформації з Спадкового реєстру про заведену спадкову справу та видане свідоцтво про право на спадщину. Слід підкреслити, що при зверненні кредитора до суду із заявою про визнання спадщини відумерлою суду необхідно встановити статус кредитора, який має право на звернення. Статус кредитора може встановлюватися через законодавче поняття цього суб'єкта. Так, у ч. 7 ст. 1 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» встановлено, що кредитор – юридична або фізична особа, а також органи доходів і зборів та інші державні органи, які мають підтвержені у встановленому порядку документами вимоги щодо грошових зобов'язань до боржника¹⁰. Отже, кредитор при поданні заяви про визнання спадщини відумерлою повинен додати до заяви документи, що підтверджують зобов'язання щодо боржника-спадкодавця.

⁹ URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1618-15?find=1&text=%E2%B3%E4%F3%EC#w11>

¹⁰ Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14/05.1992 р. № 2343-XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>.

Право на подання заяви про визнання спадщини відумерлою належить також власникам або користувачам суміжних земельних ділянок. Суб'єктами права власності та права користування на землю є: громадяни та юридичні особи, територіальні громади, держава. Виокремлення цих суб'єктів щодо подання заяви із визнання спадщини відумерлою пов'язано із захистом права на землю, оскільки земельна ділянка, щодо якої не визначено власника/користувача, не обробляється, отже, якість землі втрачається, а її забруднений стан може шкодити сусіднім земельним ділянкам. Наведені суб'єкти мають право на звернення до суду про визнання спадщини відумерлою; право на одержання інформації з Спадкового реєстру про заведену спадкову справу та видане свідоцтво про право на спадщину; право вимоги щодо відшкодування матеріальної та моральної шкоди спадкоємця.

У правовідносинах з відумерлості спадщини можуть також виокремлюватися особи, які заявляють свої права на спадщину після визнання її відумерлою. Згідно із п. 24 Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про спадкування» від 30.05.2008 р. № 7 особа, яка не прийняла спадщину в установленій законом строк, може звернутися до суду з позовною заявою про визначення додаткового строку для прийняття спадщини відповідно до частини третьої статті 1272 ЦК України. У разі, коли після спливу строку для прийняття спадщини та розподілу її між спадкоємцями, спадщину прийняли інші спадкоємці, такі спадкоємці мають право вимагати передання їм частки в натурі шляхом перерозподілу майна, яке збереглося, або сплати грошової компенсації. При переході за цих обставин спадкового майна як відумерлої спадщини до територіальної громади такий спадкоємець має право вимагати його передання в натурі, а у разі його продажу має право на грошову компенсацію на підставі статті 1280 ЦК України¹¹. Отже, спадкоємці, які заявляють свої майнові права на спадщину після визнання її відумерлою, можуть визнаватися заінтересованими суб'єктами у правовідносинах визнання спадщини відумерлою. Особливість цих суб'єктів полягає в тому, що вони вступають у правовідносини відумерлості спадщини після фактичного та юридичного їх завершення, а отже, правовідносини відумерлості спадщини у такому випадку виникають за фактом виникнення нових обставин, при цьому, залежно від результату розгляду судової справи, вони можуть трансформуватися у спадкові відносини.

Крім наведених суб'єктів, варто визначити і таких суб'єктів, як суд та нотаріус. Ці суб'єкти діють виключно у межах своїх повноважень. Суд розглядає справи щодо визнання спадщини відумерлою. Зокрема п. 1 ст. 5 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» встановлено, що правосуддя в Україні здійснюється виключно судами та відповідно до визначених

¹¹ Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>

законом процедур судочинства¹². Повноваження нотаріуса у правовідносинах відумерлості спадщини встановлені у Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України. Частиною 6 п.2.2 г. 9 Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України визначено: якщо є підстави вважати, що спадщина може бути визнана відумерлою, нотаріус повинен повідомити відповідний орган місцевого самоврядування¹³. Особливість цих суб'єктів полягає в тому, що при вступі у правовідносини відумерлості спадщини вони не мають власного інтересу, зокрема щодо задоволення матеріальних потреб. Вони лише сприяють набуттю територіальною громадою права власності на відумерле майно, тобто виконують додаткову функцію.

При дослідженні суб'єктів інституту відумерлості спадщини варто зазначити, що за своїм статусом, спрямованістю дій вони є різними. Серед них варто виокремити таких суб'єктів: набувача; суб'єктів управління відумерлою спадщиною; суб'єктів звернення із заявою про визнання спадщини відумерлою; допоміжних суб'єктів (суд, нотаріуса); заінтересованих суб'єктів. При виявленні системи цих суб'єктів варто здійснити їх співвідношення з суб'єктами спадкового права. У спадкових правовідносинах виокремлюють таких учасників: спадкодавець, спадкоємець, допоміжні суб'єкти (нотаріус, суд), відказоодержувач, управитель спадщини. На відміну від суб'єктів спадкового права для суб'єктів інституту відумерлості спадщини властива відсутність таких суб'єктів, як спадкоємець та відказоодержувач.

Отже, суб'єкти інституту відумерлості спадщини – це учасники правовідносин, які здійснюють суб'єктивні права стосовно відумерлого майна; наділені правом здійснювати правозастосовну діяльність у межах визначеної законом компетенції у сфері відумерлості спадщини. Суб'єкти інституту відумерлості спадщини співвідносяться із суб'єктами спадкового права як загальне та спеціальне. Особливість суб'єктного складу інституту відумерлості спадщини полягає в тому, що у правовідносинах відумерлості спадщини відсутній такий суб'єкт, як спадкоємець, замісну функцію щодо нього виконує орган місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини. До суб'єктів інституту відумерлості спадщини варто віднести: набувача права власності на відумерле майно (територіальну громаду); суб'єктів управління відумерлою спадщиною (установника управління та управитель); суб'єктів звернення із заявою про визнання спадщини відумерлою (органи місцевого самоврядування; кредитор спадкодавця; власники або користувачі суміжних земельних ділянок); допоміжних суб'єктів (суд, нотаріуса); заінтересованих суб'єктів (спадкоємці, в які заявили свої вимоги після визнання спадщини

¹² Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: наказ Міністерства юстиції України від 22.02. 2012 р. № 296/5. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12/page?text=%E2%B3%E4%F3%EC>

¹³ URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12/page?text=%E2%B3%E4%F3%EC>

відумерлою). Наведена позиція щодо суб'єктів інституту відумерлості спадщини є однією з багатьох, при цьому цей напрям досліджень є особливо актуальним у зв'язку з проведенням судової реформи, що призводить до змін цивільного судочинства.

Gumenyuk Kostyantun. Subjects of escheat inheritance

The institute of escheat of a succession is a stable group of legal norms aimed at regulating legal relationships in the field of trifling inheritance. This institution has a complex nature, as it combines the rules of civil, civil procedural and administrative law. The isolation of such an institution in the system of law requires its study both in terms of the practice of applying norms and identifying the features of structural elements of this formation. Among the elements of the institute of escheat of a succession of the inheritance requires a separate study of its subjects, since the subject is the primary element in the content of any civil law relationship. Establishment of a system of subjects that can, when exercising subjective rights independently by their actions to create, change, terminate the legal relationship from the death of the inheritance will give an opportunity to prove the existence of the institution itself and the death of the inheritance, since the right does not exist without the subject.

The purpose of the article is to establish the subjects of the institute of escheat of a succession.

In hereditary relationships, distinguish the following participants: the successor, heir, auxiliary subjects (notary, court), the payee, the administrator of the inheritance. In contrast to the subjects of inheritance law, for subjects of the Institute from the death of the inheritance is inherently the absence of such entities as the heir and the final recipient.

Established that heirs who claim their property rights to inheritance after its recognition from the dead may be recognized by interested parties in the legal relationship recognition of the inheritance from the dead. The peculiarity of these subjects is that they enter into a legal relationship from the death of the inheritance after their actual and legal completion, and therefore the legal relationship of the decay of the inheritance in this case arises from the fact of the emergence of new circumstances, while, depending on the outcome of the trial, they can transform into inherited relationships.

Subjects of the institute of escheat of a succession - are the participants in the legal relationship, which exercise subjective rights in relation to the immovable property; have the right to exercise law enforcement activities within the limits of the competence specified in the law in the sphere of the decay of the inheritance. Subjects of the Institute from the immortality of the inheritance relate to the subjects of the inheritance law as general and special. The peculiarity of the subjective composition of the institute of escheat of a succession in the fact that in the legal relationship from the death of the inheritance there is no such subject as the heir, the substitute function of it is performed by the local self-government body at the place of the opening of the inheritance. To subjects of the institute from the death of the inheritance it is necessary to include: the acquirer of property rights on the immortal property (territorial community); management entities from the legacy inheritance (manager and manager); subjects of application for declaration of inheritance from the dead (local self-government, creditor of the decedent, owners or users of adjacent land plots); auxiliary entities (court, notary); interested parties (heirs who have declared their claims after the recognition of the inheritance from the dead).

Keywords: inheritance, subjects, escheat inheritance, participants, legal relationship, territorial community, acquirer, manager.